

سرمایه‌داری و فمنیسم

مؤلف: شیده شادلو

www.ketab.ir

سرشناسه: شادلو، شیده ۱۳۵۰
 عنوان و نام پدید آورنده: سرمایه داری و فنیسم، شیده شادلو
 مشخصات نشر: تهران/ آموزش و سنجش / ۱۳۹۲
 مشخصات ظاهری: اچ ۱۸۶ ص
 شابک: ۳-۳۷-۵۱۷۷-۰۰-۹۷۸-۶۰۰
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 یادداشت: کتابخانه: ص، ۱۸۳-۱۸۶
 موضوع: فنیسم، فنیسم- تاریخ، سرمایه داری- جنبه های اجتماعی
 رده بندی کنگره: ۱۱۱۶ / BQ / ۱۳۱۲۴
 شماره کتابشناسی ملی: ۳۳۷۹۲۱۵

تیراژ: ۱۱۰۰ جلد
 نوبت چاپ : اول ۱۳۹۲
 قیمت : ۱۰۰۰۰ تومان
 شابک : ۳-۳۷-۵۱۷۷-۰۰-۹۷۸-۶۰۰
 AmoozeshSanjesh@yahoo.com

نام کتاب: سرمایه داری و فنیسم
 ناشر: انتشارات آموزش و سنجش
 مؤلف: شیده شادلو
 ویراستار: شیدا شادلو
 طراح جلد: سعید دولت خواه
 تلفن پخش: ۰۰۹۳۹۱۸۵۹۰۴۳ - ۸۸۴۲۳۹۴۰
 پست الکترونیک: amoozeshsanjesh@yahoo.com

حق چاپ محفوظ و متعلق به ناشر است.

۷	 پیشگفتار
۱۷	 بخش اول - سنخ‌شناسی
۱۸	 ۱- ارائه تعریفی از واژه فمینیسم
۱۹	 ۲- رفع ابهام تاریخی
۱۹	 ۳- تبعیض جنسی و نابرابری جنسیتی
۲۰	 ۴- نظام پدرسالاری پیشفرض
۲۳	 ۵- اصول فمینیسم در مقابل اصول پدرسالاری
۲۴	 ۶- دو زاویه دید نظریه فمینیستی نسبت به مسایل زنان
	 ۷- تحول مفهوم پدرسالاری از خانه به حکومت، تفکیک حوزه ها، قدرت، مشارکت
۲۵	 سیاسی، توانا سازی
۳۰	 ۸- فمینیسم به مثابه فلسفه سیاسی
۳۳	 ۹- فمینیسم به مثابه یک نهضت سیاسی- اجتماعی
۳۵	 ۱۰- منشاء انشعابات فمینیسم
۳۶	 گرایش‌های مختلف فمینیسم:
۳۶	 ۱- فمینیسم لیبرال
۳۷	 ۲- فمینیسم رادیکال
۳۸	 ۳- فمینیسم مارکسیستی
۳۹	 ۴- فمینیسم سوسیالیستی
۴۰	 نقد مارکسیست بر جایگاه زنان در سرمایه‌داری و طرح ایده‌های جدید
۵۱	 بخش دوم - علت‌شناسی
۵۲	 فصل ۱- ساختار اقتصادی و تأثیرات آن بر زنان
۵۲	 الف- تحولات اقتصادی سرمایه‌داری، انقلاب صنعتی، لیبرالیسم
۵۷	 ب: تأثیر تحولات اقتصادی سرمایه‌داری بر زنان
۵۸	 ۱- وضعیت اقتصادی زنان در دوران انتقالی از فئودالیسم به سرمایه‌داری:
۶۰	 ۲- تشدید تقسیم کار مبتنی بر جنس
۶۳	 ۳- نیاز فزاینده صنایع به نیروی کار ارزان زنان
۶۶	 ۴- مشکلات زنان شاغل در صنایع و فعالیتهای اقتصادی
۶۷	 ۵- حضور زنان در شورشهای ناشی از فشارهای اقتصادی

۶۸	۶- تلاش زنان برای استقلال اقتصادی
۷۰	ج. جنگ جهانی و تأثیرات اقتصادی آن بر زنان
۸۱	فصل ۲ - ساختار اجتماعی و تأثیرات آن بر زنان
۸۱	الف) تحولات اجتماعی سرمایه‌داری و انقلاب صنعتی
۸۴	ب) اتمیسم فلسفی یا اندیویدوآلیسم
۸۴	ج) تحول فرایند جامعه‌پذیری
۸۶	تقابل بورژوازی با کلیسای کاتولیک
۸۶	تحول در نهاد خانواده
۹۲	فصل ۳- ساختار سیاسی و تأثیر آن بر زنان
۹۲	الف) تحولات سیاسی سرمایه‌داری
۹۶	ب) اندیویدوآلیزم و حقوق مدنی
۱۰۰	ج) تأثیر تحولات سیاسی بر زنان
۱۰۰	۱- مشارکت زنان در تحولات سیاسی
۱۰۳	۲- انتظارات زنان از حکومت‌های انقلابی
۱۰۴	۳- نتایج تحولات سیاسی برای زنان
۱۱۰	د. نتیجه‌گیری
۱۱۲	فصل ۴ - تأثیرات فردی و روانشناختی
۱۱۳	۱- توضیح انگیزشی
۱۱۳	۲ - انگیزه‌های پیکار
۱۱۴	۱- «احساس» محرومیت و ناکامی
۱۱۶	۲= خود آگاهی و تأثیرات متعارض سرمایه‌داری
۱۱۸	۳- پاسخهای زنان به این تعارضات
۱۱۹	۴- نتیجه‌گیری
۱۲۱	بخش سوم - روندشناسی
۱۲۲	فمینیسم در قرن هفدهم
۱۲۵	فمینیسم در قرن هجدهم
۱۳۰	فمینیسم در قرن نوزدهم
۱۳۷	طرح‌ریزی فمینیسم بین‌المللی
۱۳۸	فمینیسم در قرن بیستم
۱۳۹	فمینیسم در نیمه اول قرن بیستم

اقدامات فمنیسم علیه جنگ اول جهانی.....	۱۴۰
فمنیسم و جنگ دوم جهانی.....	۱۴۰
موج اول فمنیسم.....	۱۴۳
موج دوم فمنیسم.....	۱۴۴
موج سوم فمنیسم.....	۱۴۶
بخش چهارم - فرجام شناسی.....	۱۵۲
۱- کسب حق رأی.....	۱۵۳
۲- دسترسی به کار و برابری دستمزدها.....	۱۵۶
۳- تحول در حوزه اجتماعی - فرهنگی.....	۱۵۷
۴- گسترش فمنیسم به سطح بین‌المللی.....	۱۵۹
۴-۱. جنبشهای اجتماعی زنان در جهان سوم:.....	۱۵۹
الف- وضعیت زنان در دوران استعمار خارجی در جهان سوم.....	۱۵۹
ب- نقش زنان در فرایند استعمارزدایی و جنبش های رهایی بخش.....	۱۶۲
ج- چگونگی تسهیم امکانات پس از تحولات به وجود آمده.....	۱۶۵
همگرایی بین المللی جنبشهای زنان.....	۱۶۷
۴-۲- همگرایی فمنیسم سراسر نقاط جهان و ظهور آن در سطح بین‌المللی و سازمان ملل:.....	۱۶۹
نخستین اجلاس (۱۹۶۲-۱۹۴۷).....	۱۶۹
ادامه فعالیت کمیسیون مقام زن ۱۹۶۳-۱۹۷۵.....	۱۷۱
۱۹۷۵- سال بین المللی زن.....	۱۷۱
دهه زن ۱۹۸۵- ۱۹۷۶.....	۱۷۱
حمایت از پیشرفت زنان ۱۹۸۶- ۱۹۹۵.....	۱۷۲
۱۹۹۰- اجلاس جهانی کودکان (نیویورک).....	۱۷۲
۱۹۹۲- کنفرانس سازمان ملل در مورد توسعه و محیط زیست (ریودو ژانیرو).....	۱۷۲
۱۹۹۲- کنفرانس جهانی حقوق بشر (وین).....	۱۷۳
۱۹۹۴- کنفرانس بین المللی جمعیت و توسعه (قاهره).....	۱۷۳
۱۹۷۵- مکزیکوسیتی، مکزیک.....	۱۷۳
۱۹۸۰- کپنهاک، دانمارک.....	۱۷۳
۱۹۸۵- نایروبی.....	۱۷۴
۱۹۹۵ پکن، چین.....	۱۷۴

۱۷۵.....	پاسداران حقوق زنان در سازمان ملل
۱۷۶.....	زنان در سازمان ملل
۱۷۷.....	جمع بندی و نتیجه گیری
۱۸۳.....	کتابنامه فارسی
۱۸۴.....	مقالات فارسی
۱۸۶.....	BIBLIOGRAPHY

www.ketab.ir

پیشگفتار

طرح موضوع زنان که از بحث برانگیزترین موضوعات در جوامع امروزی محسوب می‌شود، به چند دلیل ضروری بنظر می‌رسد:

اولاً در حوزه علوم انسانی به گسترش دانش ما می‌انجامد، جامعه‌شناسی ادوار مختلف تاریخ از ابتدای پیدایش بشر قطعاً به تحولی بنیادین در دیدگاه کنونی بسیاری از هم‌نوعان، نسبت به نقش زنان و مردان خواهد انجامید. فهم چگونگی رابطه انسان با طبیعت، تلاش در جهت تغییر محیط و چیرگی بر قوای طبیعی، تنازع بقای نوع انسان با سایر موجودات و دست به دست شدن استیلای بشر بر محیط بین زنان و مردان، از جمله موضوعات مهم در زمینه انسان‌شناسی است که دیدگاه ما را تا افق‌های دوردست تاریخ می‌گستراند، تاریخی که ذاتی مستقل از تفکرات و تخیلات ما دارد و گویاترین زبان برای بیان حقایقی دیرپا است.

بنابراین می‌توان با فهم درک نسبتاً گسترده‌ای نسبت به تاریخ بدست آورد. فرایند پیشرفت در مراحل تکاملی حیات انسان و همچنین جریان درگیری‌ها و تعارضات قدرت‌مدارانه از جمله مباحث تاریخی هستند که در سنت پدیدارشناسی بدانها پرداخته شده‌است. لذا از یک دیدگاه کشف دوباره تاریخ زنان دستاورد اصلی دانش پژوهشی در سالهای اخیر بوده‌است.

ثانیاً مبحث توسعه صرف نظر از منشاء پیدایش آن از مهمترین جریاناتی است که کشورهای در حال توسعه بنوعی مشغولند. لذا بدیهی و ابتدایی‌ترین امر مرتبط با آن استفاده بهینه از همه افراد جامعه صرف نظر از جنس برای هدف توسعه و نیز بهره‌مند کردن شهروندان می‌باشد.

بدین ترتیب با آشنا بودن با این موضوع، در زمینه برنامه‌ریزی‌های خرد و کلان و تعیین خط-مشی‌های توسعه‌ای به ضرورت لحاظ کردن قشر زنان پی خواهیم برد.

ثالثاً از چند دهه گذشته تاکنون موضوع زنان در سطح بین‌المللی مطرح شده‌است، به این امید که دولتها بتوانند به راه‌حلهای مشترکی برای مسائل زنان و اتخاذ سیاستهای ملی متری-تری در مورد آنان دست یابند. رسیدن به راه‌حلهای عقلانی نیاز به دست یافتن به درک مشترکی دارد. حال درکی که می‌توان از همتایان غربی در گردهمایی‌های بین‌المللی به دست آورد، مستلزم دانستن پیش‌زمینه فعالیتهای آنان است.

جنبشهای فمینیستی در داخل کشورهای غربی از جمله پیش‌زمینه‌ها، در بره‌انداختن این تحرکات بین‌المللی می‌باشد. لذا مشارکت در این جریان‌ها که از کانال نهادهای بین‌المللی، تقریباً فراگیر و جهان‌شمول شده‌اند، شناخت نسبی از منشاء تاریخی ظهور آنها را ضروری می‌نمایاند. این منشاء تاریخی در ارتباط تنگاتنگی با فمینیسم قرار دارد و از آنجایی که شناخت یک پدیده ما را در موضع‌گیری نسبت به آن یاری خواهد نمود، در ابتدا لازم است بدانیم که یکی از محصولات مهم غرب، پدیده فمینیسم است و در مرحله دوم چگونگی تولید آن مورد نظر ماست و سپس این مسأله حائز اهمیت است که:

آیا انسان یا جامعه شرقی خواهد توانست از تولیدات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی غرب بعنوان یک خط‌مشی برای حل مضلات یا وسیله‌ای برای نیل به آرمانهای خود بهره‌گیرد؟ بر این اساس در این مجموعه ابتدا به فرایند و چگونگی پیدایش فمینیسم در غرب پرداخته و سپس به سؤال مذکور پاسخ داده خواهد شد.

همچنین در بحث مبانی و سیر تاریخی، در عین قائل بودن به تأثیر بلا منازع تفکر یونانی و نگرش آن به انسان، فمینیسم معاصر غربی تحت عواملی مورد بررسی قرار می‌گیرد که ریشه در انقلابات سیاسی و اقتصادی غرب دارند. لذا قرن هفدهم بعنوان نقطه عطف این فرایند در نظر گرفته شده است ولی قبل از آن تاریخ نیز وضعیت زنان در غرب حائز اهمیت است.

کتاب جنبش اجتماعی زنان وضعیت زنان در اروپا را در ادوار مختلفی مورد بحث قرار داده است. که بطور خلاصه به‌ذکر آن می‌پردازیم:

الف: دوره ماقبل فئودالی (قرن پنجم تا نهم میلادی)

قبل از تاریخ فوق‌الذکر وجود امپراطوری رم، سرکوب زنان را نهادینه ساخته بود. سقوط امپراطوری روم، نهادهایی را که بطور سنتی با آزادی زنان سر دشمنی داشتند، بر هم زد: وجود دولت متمرکزکننده، شهرنشینی و پیامدهای آن یعنی وجود طبقات متوسطی که محصورکردن زنان برایشان نشانه رفاه و تحرک اجتماعی است، از این جمله بود. در خلاء ایجادشده بر اثر سقوط امپراطوری روم، سازمانهای قبیله‌ای ژرمن‌ها و فرانک‌ها به وجود می‌آیند و گرچه رسوم ژرمن‌ها در مورد زنان بسیارخشن بوده، تاسیت از نقش زنان به عنوان کشیش و جنگجو شگفت زده بوده است. در قرنهای ششم و هفتم هر چند آباء کلیسا زنان را از حقوق اسقفی محروم نمودند، در نوشتارهای خود بر هر گونه "آنتی فمینیسم" صحنه‌می‌گذاشتند،